

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak			
Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
3 évre	3 K.	3 évre	4-50 K.
6 évre	6 K.	6 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este
8 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-ter 1.
Telefon 200
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjszabás szerint.

Felirós szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

NÁLUNK

is, mint mindenütt az országban, a háború fellendíté né hány üzletágat. Míg mások a háború folytán megszáporodott és keserves munkával szerzik meg a szükös megélhetéshez, vagy az élet eltengetéséhez szükséges mindennapi kenyeret, addig egyesek mérész spekulációkkal, hadiszállításokkal, szerencsével vagyonhoz jutotak.

A zsír, a gabona, a bakancs, a posztó, a szesz, a cukor, a tej és minden elképzelhető anyag, ami a hadsereg és a nép élelmezésével, ellátásával összefügg az most mind hasznot hajtott annak, akit az egész világháborúból nem foglalkoztatott más, mint a vagyonszerzés gondolata. Aki szerencsésen spekulált és ezeket nyert. Aki éles és bölcselelőhíttessé a készleteknek a forgalomtól való elvonásával segítette az áremelkedést. Akiknek közvetítése, spekulációja révén ma millió kismember nyög az árak sulya alatt. Azok közt nézzünk most körül. Keressük az arányt a háborús üzleti haszon és a jótékonyág között.

Élelmes, ügyes üzletemberek itt is akadnak, akik a háborús konjunkturákat kihasználták, értékesítették a maguk számára. Tiszteletes üzleti alapon is a szédületes árugrások, a békés idők üzleti eredményeihez viszonyítva aránytalanul nagyobb hasznot hoztak. Azoktól kérdezzük meg most, leadózták-e a háborús jótékonyágnak abban az arányban, amilyenben adóztak eddig már mások, akiknek a háborús idők nemcsak, hogy hasznot nem hoztak, de új terheket, a megélhetés nagy terhét akasztották a nyakukba.

Mert ne felejtjük el, hogy azoknak a középosztálybeli embereknek, a fix fizetésűeknek, a bírálóknak, a tanároknak, állami és városi hivatalnokoknak, a szállításokból kizárt iparosoknak, minden fillér adományának, minden fillér adományának, amellyel a jótékonyéknak adóztak, a mai időkben jelentős összeg, mert mindent el-

vont fillér nehezebbé teszi a megélhetési gondot, minden pénzkiadás a holnap nélkülözését jelenti. Ez a középosztálybeliek kivették részüket a jótékonyágból. Ezekből a kicsiny, de meleg szeretettel adott adományokból nőtt ki a háborús alap. Csak dicserni lehet őket. Most azoknak kell ebben az arányban leadózni, akiknek hasznot, sőt vagyont hozott a háború. Az arány szón van a hangsúly. Mert aki százezreket keres a háborúban az száz koronás adományával nem róttá le jótékonyági adóját.

A zsiron, gabonán, kávé, szalmán és másan gazdagodottak rukkoljanak ki. A háborús üzleti haszon arányában nyissak meg pénztárcáikat a jótékonyági alapoknak. A háború még húzódik, a szükségletek pedig nagyok és egyre növekednek. Pénz kell.

Háború.

Visszavert orosz előretörések

Az ellenség tevékenysége tegnap csaknem az egész harevonalon megélné; állásaink az ellenség tüzéségi tüze alatt állottak. A Strypa mellett és a Korinn szakaszon orosz gyalogsági osztagok törtek elő, mindenütt visszavertük őket. Kele-gáliában egy ilyen előretörés alkalmával egy zászlóalj erős-ségű orosz harcsoport halot-takban három tisztet és több mint 150 főnyi legénységet és foglyokban 100 embert veszített el. Részünkről csak néhány sebesülés történt.

Az olasz hadvezetőség

az Isonzónál folytatott legutóbbi nagy ágyuharcra korántsem akart offenzívába lépni. Az olasz hadvezetőség csak azt akarta, hogy az ellenség bizonyos mozdulatait megzavarja, vagy egyes egyes akciókat ellensúlyozzon.

A nagy hó miatt lehetetlen komoly offenzívára, vagy bármilyen nagyobb jelentőségű akcióra gondolni. Ezért egyik fél sem fog nagyobb vállalkozásba kezdeni addig, amíg a hóolvadás teljesen be nem következett. Ez még egy-két hetet igénybe fog venni.

Cadorna gróf, a kitünő olasz meteorológus, Párisba érkezett és a francia újságok ebből az alkalomból csaknem egyhangúlag az olasz-német hadüzenetet ürgetik. Cadorna gróf csak személtelenül tartózkodott a francia fővárosban és ma délelőtt már adjutánsával a nagy főhadiszállásra utazott. Hogy ottan hogyan fogadják, arról nincs még hír, de bizonyos, hogy nem valami jókedvében találta francia kollégáját, Joffre generalisszimust, hiszen a németek legújabb verduni sikere alaposan elvehetta a francia fővezér kedvét.

Leányok a háború után.

(Vége)

Talán inkább először arról kellene gondoskodni, hogy az értelmű, nyákon működők és az iparos, kereskedő családok között ne legyen olyan hézag mint ma. — Iparkodjunk a kaszt erős kergét puhítani.

Törökjünk a közeledésre. Ez igazán nagykultur munka. Ne aladjuk követni a köcsönös megbecsülés- és háfításban a németet, kiknél a nokerdes, a hozzájuk való érvényesülés — teljességben megoldást nyert.

A következő az összeházasodás lenne és akkor Szigma eszméi már meg is valósultak. Intelligens leányok! A jó partit ne a diploma, fényes állás, vagyon alkossa — vonzalom nélkül is; hanem a férfi értelem, becsület, tisztesség . . . — és szív.

Es itt már nincs kaszt . . . Aki tanult és állást tölt be, még nem tudja, hogy lehet-e majd asszony? Es ha az lett és mégis tovább működik pályáján nem „késik a konkvenca"! A mint az apaság, ugy az anyaság sem törheti keté a hivatást akkor, ha távollétben megbízható kezekben marad a család. Nagyon helyesen mondja Szigma, hogy a legtöbb nő nem luksusból tanul és lép gyakorlati pályára. Nem konkvenca azonban, midőn konkvensenek tartja azt, hogy aki férjhez megy, otthagyja minden esetben állását. A nő diplomája oly sok pénzbe, sőt többé kerül mint a férfié. Azért izzadták tehát a gondos szülők sok keserves ezer koronájukat, hogy tetejébe még stáfringot is nyomorogjanak ki, vagy hogy az új pár mindjárt nagy adóssággal kezdje meg boldogságát?

Nem uram, ez a legelítendőbb tékozlás, a legsúlyosabb könnyelműség, menjünk csak tovább. Az elaggott jó szülők, kik mindenüket, gyermekeik javára költötték, talán egészen tönkrementek, hova

menjenek, ha csak leányaik voltak, vagy fiuk is, de az hálátlan, léha lett? A leánygyermek ritkán lesz hálátlan. Annak elsősorban szive van. Az sajnál; annak mélyen érző lelke van; az imádsággal is él . . .

Beszéljék arról, hogy ott a hol négy-öt leány is van és elzúlik a fiú és ök csak dolgoznak, imádkoznak nem magukért, hanem azért a „rosszért" és szülők megvisszatalódásáért? Beszéljék azokról a lányokról kik kisebb testvéreiket, azokról az asszonyokról, kik a férj kisebb testvéreit nevelik, vagy tartani, kénytelenek a mostoha viszonyok közé jutott szülőkkel egyetemben?

Kedves Szigma! Pénzrel meg lehet vásárolni mindent; tehetséggel szorgalommal el lehet érni sokat. Az apai és anyai érzésekhez azonban nincs elég pénz, nincs elég tehetség, akik nem azok, azoknak sejtésük lehet csak; a családi élet pedig misztérium, mert azok sebei nem tartoznak a sajtóba.

A konkvencait hagyjuk csak a családra; az tudja szükség van-e és meddig az asszony kerestetére.

Az anyai pedig tudja, hogy kinek bizza távollétében legnagyobb tisztelet, gyermekeit; a jövő társadalmát, különösen ovónő; tanítónő és tanári pályán első sorban asszonynak van helye. Ot nem is lehet másként elképzelni, mint hivatottan a katedrán, érti a gyermekeket; ő neveli, tanítja őket, mint a magáét.

Livia jobban érzi ezt, mint Szigma; de mindkettő tárgyalásából kiérzik a „Legény" „Leány" : a „foglalkozás".

A miniszterium, községek, hol apák vannak, régen megérették ezt. Tessék csak elolvani a főváros legutóbbi tanerő választásait. Aki asszony volt közöttük működő, mind megválasztották.

A sok pap, szerzetesnök és férfiak, mint tanerők, tisztviselők; mindannyian olyan pozíciók töltenek be, melyben a dotációval, jövedelemmel egy családapa helyét foglalják el. Es ezünkben sines félteni, ágálni a helyzet ellen. Erős a természet keze és a túltengéstől megóv.

Ki engedné leányát, feleségét terhes foglalkozásban működni, ha az élet arra nem kényszerítene? Viszont volna olyan barbár apa, férj, ki nem engedné a tudás, tehetség, hivatottság kulturbimbóját rózsává fejlődni a maga öröme, büszkeségére és főleg a köz javára?

A nő kötelességtudása felette áll a férfiénak. Az áldozatra kész, az ha anyává lesz, fokozottan jobban tölti be hivatását.

Ne féltsük mi ekzisztenciánkat a kultúrától. Epen a Szigma által

említett mélyebbi finomabb érzése, veleszületett szerényége folytán eltűnik magától onnét, ahol nem hivatott és félre áll akkor, ha jobban kell a helye másnak.

Legyen tehát a nő, leány vagy asszony kereskedői, ipari vagy értelmi pályán, elhagyja azt, ha szerény igénye más nem követeli.

Elhagyja az asszonyt, ha arra elementárisan kényszerítve nincs.

Elhagyja azt, ha nem hivatott rá. Nem tülekedik, nem tolokodik, ő szerény . . .

Amikor tehát róluk írunk, sorokról beszélünk, hivatásukról nyilatkozunk, ne „mosolyogjuk” le őket, hanem komolyan, mint velünk Isten, ember előtt egyenlő rangú individuumokkal tárgyaljunk.

Tartsuk meg disztingvált hangunkat velük szemben mindig s meglátjuk, hogy lemond arról is, ami megilleti.

Ma pedig, mikor fiaink milliőri hullanak el a baza szent védelmében, százaszorosra becsljük meg a nőt, különösen az anyákat. Adjunk kerestet. Juttassuk állásba a képzettet, hogy minél könnyebbé tegyük a megélhetését azoknak, kik elvesztett véreink helyébe, sokszor saját életük árán, új életet fakasztanak.

Álljanak félre, kik nincsenek rá utalva a keresetre, legyenek műkedvelők; és ne keljen protekció azoknak, akik kenyeret kérnek.

Aki kér, annak biztosan szükség is van rá; adjunk tehát nekik az igazság idősorrendjében.

Ne érezze rosszul Szigma magát, hogy tollháborúba keveredett. Nagyon szép, aktuális témát vá-

lasztott és olyan gyönyörűt tulla „Livia”-kal vivni élvezet.

A Fejérmegyei Napló pedig az igazság, a hit, remény és szeretet porondja.

Straszef.

Aszépítő egyesület.

A városi szépítőegyesület kedden délután Kárpáti Kelemen főigazgató elnöklele alatt ülést tartott, a melyben működéséről számolt be. A háború majdnem minden munkát megakasztott. Az egyesület jövedelmét csupán a tagsági díjak képezhetik. Minden egyéb mellékjövetelem elapadt, multságok, előadások rendezése teljesen lehetetlen. Ehhez járul a munkaerő módfeletti megrágulása, a mely újabb nehezék az egyesület működésén.

Egyelőre nem is foglalkozik az egyesület mással, mint a Megyeháztér rendezésével, amelyet most már az egész tér terjedelmében parkiroznak, sőt az északi részt ki is fogják szelésíteni. Mikor ugyanis az első parkirozás történt, valakinek az az özvegy gondolata támadt, hogy a megyeház mellett széles utat kell hagyni, mert ha esetleg tűz támad, lesz hová fölállítani a tűzi fecskendőket és létrákat. Az előrelátás mindenestre szép és bölcs dolog, azonban az ilyen esetben a konkurrens elmék könnyen felborítják. Ugy történt itt is. A parkirozott területre egyelőre „elvbent” egy díszkút vagy pedig egy szobor jön. A díszkutat

Bory Jenő szobrászművész beígérte már a városnak s természetesen megis fogja csinálni. Lévéen azonban Bory Jenőnek elve az, hogy amit az ember jól akar megcsinálni, ahhoz idő kell, mindenekeelőtt, hogy ez a förtelmes háború elmuljon. Kovács Sándor egy másféle dolgot is tervez a megyeháztéri ligetbe: egy nagyszabású időjelzőt, a melyen mindenféle időbehátások pontosan szemléltethetők lesznek. E mellett a különböző világrészek órajelzései stb. is láthatók lesznek. Szóval nagyon érdekes lesz. Előbb azonban ehhez is pénz kell, a melyet annak idején össze kell majd táncoltatni. S az is meg fog történni és pedig azért, mert a háború elvégződik és pedig győzelemmel végződik és mivel győzelemmel végződik el, lesz kedvünk táncolni. Kovács A. Sándor lesz az előtáncos, a mi már előre is biztosítja a fényes sikert.

Örömmel jegyezzük fel azt is, hogy az agglagényfának városunkban lealkonyult. Értjük alatta a gömbakácot, azt az árnyékot nem nyújtó, csak önmagának élő és senkit nem vigasztaló törzsében kiptrohosodó, ágaiban szegény, lombjában élősködőtől szípolozott reménytelen fát, a mely mint a mult idők eszmében elcsenevészedett emléke, csak azt juttatta mindig eszünkbe, hogy hogyan nem szabad egy várost díszíteni.

Tessék elmenni bárhová, északra délre, nyugatra, vagy

keletre, Budapestre, Newyorkba Rómába, Nizzába, Stockholmba vagy Konstantinápolyba, ezt a szerencsétlen agglagényfát sehol nem találjuk „dísznek”, csak éppen Fehérhárott. Mindentűn azon törekednek, hogy sudár törzsű, hosszú águ, széles lombu, árnyékot nyújtó fákkal vigasztalják a napsütéstől gyötört utszéleket. Nálunk meg mintha ki akarták volna csufolni az egészséges érzékű emberek esztétikáját, beállították az agglagényfát, mintegy csufolódva:

— Ne mondja senki, hogy nem ültünk fát és hogy nem költjük el rá a város pénzét. Igenis elköltjük, de mégis úgy, hogy a fát megcsinálják nekünk se teljék benne kedve, hanem a ki ránez, hát elmenjen az ándugja a zöldfától. A ki zöldet akar látni, menjen ki a szőlő hegyre vagy vegyen egy zöld esernyőt és üljön alá és púdvásodjék meg. Panktum! Nohát ennek a gusztnak egyszersmindenkorra vége lesz. Az utszélekre ezután szép lombu fák kerülnek a szépérezék gyönyörűségére.

A ligeteket szépen meg fogják nyerni. S itt a katonaságnak tartozunk mély és igaz hálával. Elsősorban Márkus István és Kégl József századosoknak, akik telve szülővárosuk iránti hálával és szeretettel, a tartalékban levő katonáerővel végeztetik a munkát s a Zichy-ligetet, valamint a felsővárosi templomligetet hozták rendbe. Természetes, hogy vedőjük és irányítójuk dr. Saára

TÁRCA.

Bucusu — vizontlátás.

A katonavonat úgy állt a pályaudvaron, mint mennyekzős kocsi, föl pántlikázva, virágosan, tele jókedvvel, nótával, kurjongatással. Indulás előtt volt. Zsvajgott a sok-sok ember, bucsuztak a kedveseiktől, kik nagy utra indulnak, melyről csak Isten tudja, visszatérnek-e? A virágos bakák jókedvvel dőlnek, mintha lakzira mennének, öreg baka könnyes szemekkel öleli feleségét, gyermekeit.

A kis hadnagy is bucsuzik a leánytól. Kissé félrehúzódva, hol kevesebb a szem és kisebb a lárna. Sapkája mellett piros rózsákat csókol a juniusi napsugár, keblén fehér rózsák illatoznak szép kis csokorba összekötve. Szemében minden csillogás mellett valami szomorúság látható, mely mintha visszatűkrözött volna a leány szemében is.

Sokáig néztek össze a szomorúság szemek, nem szóltak, pedig oh mennyi mindent akartak volna mondani! Mennyi mondanivalójuk volt. De a bucsupercek összeszo-

ritották mindkettőjük szívét, összezárultak az ajkak s nem akartak hangok jönni. Már be kellett szállani, harmadszor futta a hornista a beszállás jelét. Még egy utolsó meleg kézszorítás: szó nélkül, csak a szemek, sügtak valamit, akartak sugni valamit . . .

Megindult a vaskolósbusz, ünnepélyes lassúsággal gördült tova fokozódó gyorsasággal. A hadnagy az ablaknál állott, levett rózsás sapkájával intett bucsut a leánynak, ki fehér kendővel lobogtatott a vasut után valami forró, fontos mondanivalót még.

Szegény hadnagy leült a bársonyos padra, kinézett a gyorsan tovaszaladó távirópoznákra, a maradozó vidékre; de azért nem látta mindezt . . . A lelke még ott járt a leánynál. Egyre ott járt. Még meleg volt a keze az utolsó kézszorítástól, még az a könny csillogott a szemében. Nem akarta elhinni, lehetséges-e, hogy a száguldó vonat egyre nagyobb és nagyobb távolságot rak közéjük?

Oh ki tudja, mikor fogja őt ismét látni? Micsoda napok, hetek várnak rá, micsoda szenvedések; vajjon lesz-e visszatérés belőlük? Látja-e őt? Látja-e még

egyszer őt? ez a gondolat rágódott lelkén,

Ha valami bántotta őt, nagyon érezte hiányzik valami az ő szomjasajkáról mely után pedig nygpedett . . . Valami ami, neki még most is ott pirodina az ajkán, melynek mézét még egyre érezhetné . . . Valami, ami neki drága kincs lett volna, melyet ott az ajkán hordott volna mindig, belevitte volna ütközetbe, borzalmak rohamok zsvajgába, a földalatti életem melancholikus világába.

Oh miért nem rabolt tőle — csak egyetlen egyet? Talán nem is kellett volna rabolni, hiszen mit nem adott volna neki. Ő neki, aki az életét vitte ezer veszély közé? Mit nem adott volna neki utra való?

S ő ezt elfelejtette, de a bucsuzásnál ez nem is volt csoda . . . De most, hogy visszagondol, hogy érzi a szomját, oh most ez mily kín neki!

És jöttek nagy nehéz napok teltek multak lassu egymásutánban, De az ajkán nem szünt meg a szomj. Arra gondolt folytonosan ütközetek alatt, a lövészek között. Almaiban megjelent neki gyakran a leányka, nappal is öröla álmodozott. Csak még

egyszer láthatna, csak még egyszer belenézhette a szemébe.

Mikor meneteltek, folyton rája gondolt, maga előtt látta bucsuzás idejekor, mikor már futott a cifra vonat s neki sietnie kellett fölgrani s csak a sapkája útján izenhetette azt, amit mondania és kérnie kellett volna még.

De hosszú hónapok után, melyek alatt a leányka imái kísérték védtek minden utjában, kapott szabadságot. — Mekkorát dobant a szive! Milyen gyorsan kezdett verni, mentül közelebb ért hozzája!

Őh és mikor végre előtte állott s belenézhett mélyen a szemébe. Nem bírt szólni, a leány sem. Pedig, hogy írta kedves leveleiben, mennyi mindent fog ő elmondani! Ha egymás mellett lesznek újra!

Csak nézik egymást hosszasan. Megszólat a fiu:

— Úgy érzem, hogy álmodok!

Mondja a leány:

— En is! En is!

S csak ballagnak egymás mellett szótlanul, — mintba újra átélnek az első bucsuzkodás minden szomjaságát . . .

Barits Ferenc.

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damasztból. Különbözőféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szabott árak.

Tavaszi KALAP MÓDELL ujdonságok megérkeztek; bő választék áll az urhölgyek rendelkezésére, úgy az egyszerűbb, mint a legelegánsabb formákból. Közismert női szabóságomban készült blouzokból óriási választék. **OLCSÓ ÁRAK.** **Radó** női divat különlegességek üzlete, Nádor-utca 1. sz. — Telefon 341.

KALAPOK ÁTALAKÍTÁSÁT ELFOGADOM.

Gyula polgármester, aki mindent a legkészségesebben rendelkezésükre bocsát, amit a város a mostani nehéz körülmények közt adhat.

A különböző tervbevett utca-fásítások valószínűleg elmaradnak a munkaerő híján, hacsak a muszkákat nem használja fel a város fásításra. Talán azokkal lehetne még végeztetni egyetmást.

Dr. Prohászka Ottokár hadiárvaház.

Bicske és Bakonysárkány gyűjtése.

Fejérvármegyében a gyűjtés a dr. Prohászka Ottokár hadiárvaházra még mindig lelkesen folyik s a mai napon Bicske és Bakonysárkány küldte be az eddigi eredményt.

Bicskén dr. Lakatos Frigyes plebános buzgó és lelkes vezetésével folyik a gyűjtés, s az eddigi eredmény, amelyet pénzeslevélben küldött meg a Fejérmegyei Naplónak, 1800 koronára. Ezen összeget főleg a község intelligenciája és iparosztálya adta össze, a földmives osztálynál még csak most folyik a gyűjtés, amely szintén fényes eredménnyel kecsegtet. Bicske község dr. Lakatos Frigyes lelkes plebánosával minden háborus mozgalomban az első helyen szokott lenni, ezt a hadiárvaház mozgalomban is bebizonyította.

Hogy a plebános agilis tevékenysége mellett kik vettek részt a gyűjtésben, a gyűjtés befejezése után fogjuk megemlíteni.

Bakonysárkányban

Arany Imre plebános buzgólkodása hozta létre a szép eredményt a dr. Prohászka hadiárvaházra. A mai napon 305-88 koronát küldtek. A Baromfitenyésztők Szövetkezetének jegyzője, Csendes Géza 13-30 koronát küldött. N. N. (369. inf. Baon) 2 koronát adományozott. Eddigi gyűjtésünk a polgármesteri hivatal gyűjtésével együtt nyolcvanegyezer korona.

HÍREK.

— Levélzáró bélyegek a dr. Prohászka Ottokár hadiárvaházra. A hadiárvaház országos bizottsága szép kivitelű levélzáró bélyegeket készített 2 és 10 fillér értékben, amelyeknek jövedelme szintén a dr. Prohászka Ottokár hadiárvaház alapot fogja gyarapítani. A bizottság a levélzáró bélyegekből nagyobb mennyiséget küldött a Fejérmegyei Naplóhoz elárusításra s mi biztosra vesszük, hogy el fog fogyni. A mi lelkes közönségünk ezután kizárólag ilyen levélzáró bélyegeket fog használni. Ugy egyeseknek, mint üzleteknek a legnagyobb készséggel adunk át elárusításra, és a Fejérmegyei Napló szerkesztőségében is kapható. Ezzel a csekélységgel is iparkodjunk leróni kötelességünket a hadiárvák iránt.

— Kiténtetés a halál után. Szokatlan kiténtetést küldött a 24. honvédegyezred parancsnoksága a székesfehérvári polgármesteri hivatalhoz. Szokoli István tartalékos hadnagyot, aki most halálra halt, ritka, onfeladkozó bátorságáért és sikeres fegyvertényéért a vaskorona-rend harmadik osztályával tüntették ki. A hős hozzájárított a ritka kiténtetést a polgármesteri hivatalnál átvehetik.

— Tagfelvétel a kongregációban. A ciszterci rend székesfehérvári főgimnáziumának Mária-kongregációja március 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén délelőtt 11 órakor az intézet templomában ünnepélyes tagfelvételt rendez, melyen a szertartást dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök végzi. A szertartás sorrendje: Veni sancte. Szent beszéd. Az érmek megszentelése. Felajánlás, érem és diplomakiosztás. Magnificat és Te Deum. Áldás az Oltáriszentséggel. A felavatandó ifjak névsora a következő: Károly Győző, Ráth Antal, Zsalkó Ferenc V., Aschenbrenner Imre, Horváth Antal, Papp József, Váber Zoltán, Vincay László IV., Farkas Ernő, Gulrich Gyula, Guszich Aurél, Holup Károly, László János, Pill István, Suhajda Károly. Szigeti Miklós III. osztályú tanuló.

— Katonai előléptetés. Puljer Fülöp 69. gyalogezredbeli hadnagy főhadnaggyá lépett elő.

Uránia mozgófénykép palota.

Pénteken,
március hó 24-én:

Szombaton,
március hó 25-én:

A TISZTI KARDBOJT.

Katonai dráma a folyó háborúból 4 felvonásban.

Személyek a magyar színművészet legkiválóbbjai:

Bánky, hadnagy:	Rajnai Gábor.	Margit:	Gombaszöghy Irén.
Bánky Judit:	Haraszthy Mizzi.	Grethen:	Vörös Lilly.
Bánky Pál:	Fehér Gyula.	Johann:	Horváth Jenő.
Falkenberg:	Pajor Odón.	Jancsi:	Szöke Lajos.

Történik az orosz harctéren.

Halálmegevető küzdelmek hiteles felvételével.

Pénteken 3 előadás 5, 7 és 9-kor. Mársékeltlen felemelt helyárak.
Szombaton 4 „, 3, 5, 7 és 9-kor.

— Katonai kiténtetések. Vörösmarty József 17. honvédegyezredbeli népfelkelő a bronz vitézségi érmet kapta.

— A hadiárvákért. Az előszállási ifjuság Fent Blanka tanítónő fáradozása folytán dr. Prohászka Ottokár 10 éves püspöki jubileuma alkalmával az Ottokár hadiárvaház javára folyó hó 12-én és 19-én jól sikerült színelőadást rendezett. Színe került „Magyarországi Szent Erzsébet” című 3. felvonásban.

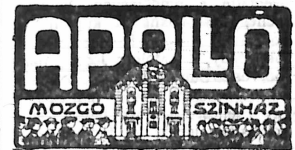
A színelőadást ünnepi beszéd előzte meg, amelyet dr. Schvartz Elemér ciszterci tanár segédlelkész, tartott a színdarabot szavalatok és énekszámok követték s mindkét ízben kitűnően sikerült. A tanulságos és — látványosságban gazdag színdarab sikerét legtrapánssabban jelzi a bevétel, mely 600 koronán felül áll. A színelőadás céljaira Békefi Remig zirci apát 100 kor. adományozott. Az összeget valószínűleg a Fejérmegyei Naplóhoz fogják beküldeni.

— Házartási fémek beszolgáltatása. A házartási fémek beszolgáltatásának ideje a honvédelmi miniszter rendelete szerint július 31. jár le.

— Hangverseny a hadiárvákért. A hadiárvákért rendezendő nagy opera hangverseny iránt szokatlan élnék a közönség érdeklődése s a jegyek gyorsan fogytak. A hangverseny folyó hó 27-én este lesz a vármegyeház nagytermében. Szerepelni fognak: Serák Márta, Hegedűs Ferenc, Toronyi Gyula az Opera tagjai, továbbá Albert Erzsébet kiváló énekesnőnk és Serák Viola előadóművésznő. A karnagy Andor Zsigmond színházi karnagy lesz.

— A posta rendteltsége. Gyakran előfordult, hogy a székesfehérvári posta fél napi késedelemmel érkezett meg. Dr. Vermes Mityály az anomália megszüntetésére a város utján a soproni postagazgatóságot kérte egy beadványban. A panaszra most választott az igazgatóság s mindent megígért a baj orvoslására. A válaszban részletesen megmagyarázza az okait a mostani postakésedelmeknek.

— Ők hajlandók. Érdekes kérvény érkezett a városhoz. Ifjabb Kalmán Sándor és két társa azt írják ebben a kérvényben, hogy ha a város felállítja a harmadik kéményseprő kerületet, hajlandók elfogadni, illetve pályáznak érte. Azt hisszük, hogy mások is hajlandók lennének. Előbb persze kerület kellene, ami nincs és nagyon valószínűleg nem is lesz.

Pénteken és szombaton,
március 24 és 25-én:

Vöröskeresztes nővér.

Háborus dráma 2 felvonásban.

Főszereplő: Thea-Sondtan.

A SZOBACICA.

Vigjáték 3 felvonásban.

Főszereplő: Alb. Paulig.

Tűz jel, comboj dráma. Harcek

Galicában. Harctéri felvételek.

Előadások pénteken 6 és 9-kor.

Szombaton 3, 5, 7 és 9 órakor.

Rendés helyárak.

Az „APOLLÓBAN” legközelebb a szenzációs sikerű

Reservista kadet. (Életünket és vérünket!)

Zenés háborus filmdráma kerül bemutatásra. — Zenéje: LEHÁR FERENC TÓL.

— **Be kell jelenteni a vendégeket.** A háborús körülményekre való tekintettel és hogy az idegeneket a legszigorubb ellenőrzési leheszen, Ságó Lajos rendőrfőkapitány tudatja a közönséggel, hogy minden vendéget, idegent, aki 24 óránál tovább tartózkodik a város területén a rendőrfőkapitányságon be kell jelenteni. Aki ezen kötelességét elmulasztja, a legszigorubb büntetik. A háborús időben a lopások különösen elharapóztak a város területén, amelyet kizárólag csak-nem mind ilyen rövid időre érkező idegenek követik el. Ennek megakadályozására, illetve a tettesek kézrekerítésére szükséges, hogy a rendőrségnek ez a bejelentési lajstrom a rendelkezésre álljon.

— **A honfoglaláskori sírok.** Hirt adunk arról a nagyfontosságú ásatásokról, amelyeket a „muzeum-egyesület a cigánytelep” melletti katonai gyakorlóterén végeztet s ahol több honfoglaláskori-sírt találtak értékes régiségekkel. Az ásatások megismerésére Barsacs tanársegéd Székesszékfővárára fog utazni.

— **A budapesti bolgár konzulátus közli,** hogy a 19-ik életévben álló macedóniai bolgár katonai szolgálata behívtak és hogy a Magyarországon és Horvátországon levő bolgároknak azonnali jelentkezniük kell a konzulátuson, amely Bulgáriába való elutazásukról gondoskodik fog. Azok az előbbi korosztályokba tartozó bolgárok, akik még nem jelentkeztek, jelentkezzenek, mert különben rendőrség fogják őket elszállítani. Minden bolgár ember katonára és a bolgár hadügy-miniszterium egyetlen bolgárt sem ment fel a jelentkezési kötelezettség alól. A konzulátus kéri a közönséget és a hatóságokat, hogy ilyen bolgárokat a konzulátusnak jelentsenek be.

— **A színházber elengedése.** A városi közgyűlés Fodor Oszkár színtársulatának a háborús viszonyokra való tekintettel elengedte a színházbert. Dr. Holly Géza ügyvéd, városi bizottsági-tag a közgyűlés ezen határozatát meglehetősen, a miniszter azonban a felelősséget elutasította. A fellebbezés elutasításáról ma érkezett meg a hivatalos leirat.

— **Hulla a kútban.** Grim József vincellér, seregélyesi-utcai lakos tegnap jelentette a rendőrségnek, hogy a ráchegyvi szőlőknél a kútban egy halott van. Simon Sándor bűnügyi főkapitány, dr. Molnár József tiszti főorvos és Sulyok rendőrbiztos azonnal a helyszínre mentek és a kútban egy teljesen feloszlófélben levő holttestet találtak. A holttest már régóta a kútban lehetett, úgy, hogy személyazonosságát csak nagy nehezen lehetett megállapítani az el-tűntek listájából. A rendőrségnek még januárban jelentették, hogy Pajkó Sámuelné született Forster Karolin 36 éves nő eltűnt. A vizsgálat megállapította, hogy ő az, s már több hét óta fekszik a kútban.

— **Felmentett színészek.** Még emlékeztetnem van az az éjeli utcai affér, amely a színtársulat több tagja és Ambach Géza rendőrbiztos között tolyt le. Ambach ugyanis rendre intette a kávéházból kijövő színészeket, hogy csendesebben legyenek, mire szóváltás keletkezett, amelynek folytatása a rendőrségen volt. A rendőrség feljelentést tett a rendőrségnek csendháborítás és hatóságok közeg megsértése címén. A rendőrbiztos tegnap tárgyalta az ügyet s a színészeket felmentette.

— **Ellopták a feldőlőt.** Steiner Erzsébet az Apolló színház zongoristája feljelentést tett a rendőrségnek, hogy a mozi előcsarnokából valaki elvitte 120 koronás sötét bordó feldőlőt. A rendőrség nyomozást indított.

— **Aki a hadilárvákat szereti,** az a dr. Prohászka Ottokár hadilárvaház levélzáró bélyegjeit használja. Kapható a szerkesztőségben és az üzletekben.

— **A kártyát adóztassák meg.** Emelik a kártya árát s azzal indokolják, hogy a kártyakészítésére alkalmas papír és festék megdrágult. Mivel e cikkben lehetetlen az import, még arra is sor kerülhet, hogy a produkció teljesen megakad s a kártyakészítésként elfogy, aminél nagyobb háborús veszedelem sohasem érjen bennünket. Ez azonban nem valószínű. És ha már nem fogy ki ez a jó magyar szórakozási alkalmatosság, akkor lépjen közbe az állam és vessen ki a kártyára, erre a világ legnagyobb luxuscikkére adót. Mert abban valószínű mindannyian egyet értünk, hogy a kártya luxuscikkek. Az állam megadóztat most több fényűzési dolgot, amit nagyon okosan és bölcsen cselekszik. A lajstromból azonban egyet: a kártyát kifejeztette. Tessék az államnak minden csomag kártya után nagy összeget kivételni és ez igen tekintélyes összeget fog jövedelmezni. Aki kártyázni akar, az adózzék elsősorban az államnak, az fizesse meg a könnyelműségét, az vámoztassék meg erősen, mert a kártyázás nem életszükséglet, sőt azok élnek meg, akik nem kártyáznak. Viszont vannak igen sokan olyanok is, akiknek a kártya létalapító képez, existenciájukat jelenti és ezek az urak viszont nagyon megérdemlik, hogy könnyű kereseti lehetőségeiket megnehezítsék. Akárhogy is gondolkozunk a kártyáról, annyi bizonyos, hogy annak alapos megadóztatása nem volna maga után fordulatot. Akik zűgüldődnének az adóztatás ellen, azok már a zűgüldős pillanatában megérdemelnék a nagy adót. A legtöbbnek csak örülnének az új adón, amellyel sok tekintetben nagyon szép eredményeket lehetne elérni!

— **Köhögés és rekedtség ellen** a legjobbnak bizonyult háziaszer a dr. STÖRK-féle „komprimált” mell-pasztila. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Róbert „Magyar Korona” gyógyszerárban, Székesszékfővárára, Varosháztér.

SZÍNHÁZ.

Császár Kamilla és Fenyő Aladár jutalomjátéka. A szép elismerésre méltó színiesték után szerdán este, ezen évad alatt most már másodsor, ismét megbotránnyozással fordítottunk hátat a színpadnak, amelyen „Szent házasság” vigjátékkal követték el merénylőket a publikum ellen. Hozzá még kettős jutalomjáték volt. Igazán nem tudjuk megérteni, hogy Császár és Fenyő, akik nem egyszer kivívták maguknak az általános tetszés sikeres alakításokkal jobbnál jobb szerepekben, hogy tudtak ennyire önmaguknak ellenséggé lenni, s Biró Lajosnak a „Gyógyulás”, képtelen és nem színpadra való drámáját, továbbá ugyancsak Birónak „A szent házasság” mocskos vigjátékát válasszák jutalomjátékkul. A közönség, dicsőretére mondva, meg is érezte ezt a színházi zivatart, s csak nagyon mérsékelt számban jelent meg, sőt azok közül is

többen csömörlésig voltak s nem nézték végig. A jutalomjátékos esetet így inkább botránnyjátékos estnek nevezhetjük s elvárjuk, hogy többé ilyesmi ne forduljon elő. Azt a közönséget, amely annyira támogatja a színházat, s amelyről mind-gentli tudja, hogy csak a kifogásztalan darabokat szeretni, nem lenne szabad így megsérteni. Nem tekintve az erkölcsi oldalát, ez üzletileg is rossz spekuláció. Nem hagyhatjuk szó nélkül tovább a szintén ismétlődő ostromba káromkodást. Ezzel nemcsak önmagunknak, hanem a közönségnek is tartozunk. Ha még a szövegben van is az ilyesmi, akkor sem menthető, még kevésbé, amikor hatásképen, vagy mi a csudának teszük bele. Reméljük, hogy ezt a botlást jóváteszük s elégtételt kap a közönség. Már amennyire jóvá lehet tenni az ilyesmit.

Heti műsor:

„ 24. Fehérfelhő. Molnár Ferenc háborús színjátéka.
„ 25. Fehér felhő.

Az Apolló színház iroda hírei.

A vöröskeresztes nővér. A háború vérzivatarának egy poetikusan szép, nemes emberi érzéstől áthatott epizódja ez a filmdráma, melyet „A vöröskeresztes nővér” címen pénteken és szombaton mutat be az Apolló színház. Egy urilány vonzó, szimpatikus alakja áll az előadás középpontjában, aki, midőn kitör a háború, önként jelentkezik vöröskeresztes ápolónőnek és elkíséri vőlegényét a harctérre. Az ápolónő a front mögötti kórházba akiről kiderül, hogy ő az, aki az ápolónő vőlegényét jelölte. Az ápolónő szörnyű lelki tusát vív, de felülkerekedik benne a nemes emberi érzés és a kötelesség tudata és önfeláldozóan ápolja az orosz tisztet, akit sikerül megmentenie az élethez. Jutalmul várlatlanul belép a kórházba elcsúsztatott vőlegényével, aki megsebesült ugyan, de főlegül és most boldogan börtülnak egymás kezébe. A műsoron egy 3 felvonásos kacsapató vigjáték is szerepel „A szobacica” címen. Előadások pénteken 6 és 9 órákor, szombaton 3, 5, 7 és 9 órákor. Rendes helyárak. Itt említtük meg, hogy hétfőtől kezdve az előadások fél 7 és 9 órákor kezdődnek.

Az Uránia színház iroda hírei.

Tiszti kardbojt. A háború dúló viharában egy iparág sem illeszkedett annyira a háborús viszonyokhoz, mint a kinematográfia. A háborús drámák nemcsak mint megható történetek, de mint lelkesítő és hazafias érzelmeket felbátorító tettek gyanánt szerepelnek. Ebben a tekintetben az Uránia mozgószínház igazán hivatásának magaslatán áll. A kultúrtnyező képek mellett a hazafias filmek egész sorozatát hozta már színre ilyen a ma és a holnap színre kerülő „Tiszti kardbojt” is. A magyar színművészek legkiválóbbjai tudásuk legjobbját nyújtják. A dráma tárgya a most dúló háború eseményeiből van merítve, a hiteles útközvetek élhető helyszíni felvételeivel. A tiszti kardbojtját feltölt fiatal kadét hősiessége, hazájáért való önfeláldozása élénk tárja a fronton küzdő fiaink lelkesedését. Ez a gyönyörű film az Urániában ma, pénteken 3 előadásban, 5, 7 és 9 órákor, szombaton pedig 4 előadásban kerül színre, Haraszthy Mici és Gombaszöghy Irén főszereplésével fényes műsor keretben.

Értesítés.

Értesitem a közönséget és a lisztelárusítókat, hogy március 24-től, azaz péntektől kezdve a főzölszt árak kilogrammonként 62 fillére szállt le, ellenben a 0-ás liszté kilogrammonként 90 fillére emelkedett. A kenyérliszt ára változatlan marad.

Polgármester.

APRÓHÍRDETESEK.

Mindenesfiut, tisztességeset felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda Szt. István-tér 1. sz.

Egy fehér riselő kezimunka ujjvédővel és gyűszűvel együtt elvesszett. Aki megtalálta sziveskedjék odaadni, a városházi portánsnak.

Varrólanok-és tanulólanok felvételnek Neprösszel Gyula női divatteremben. Ugyanoda egy bejáró leány kerestetik.

50 kereszt szalma, fele árpa, fele buzaszalma eladó, Seregélyesit 4. sz.

60 métermázsza takarmányrepa eladó métermázsza 4 korona Felsőkirálysor. 20 sz.

Egy két éves fajbéli magbika eladó. Sziget-utca 23. szám.

Egy nagy üzethelyiség a Buzaplacon, mely jelenleg korcsma. máj. 1-re kiadó. Bővebbet Deutsch A. fűszerüzletben. Buzapiac.

Szaz métermázsza elsősorú szena eladó. Tudakozódní lehet a kiadóhivatalban.

A Stampay-féle imák és énekek, kaphatók Horváthné és Rónainé papírkereskedésében 50 és 70 filléres árban.

Óriási ribizke tővenként 16—20 fill., börtömő málna tővenként 4—5 fill., nemes számacca (eper) palántáként 1 fill., nürnbergi édes tormá kilogrammonként 60—80 fill., óriási bibor-százorszép palántáinként 4 fill., nemesített krizantín palántáinként 4 fill., közönséges krizantín csomóként 10 fillér kapható Széchenyi-ut. 26. sz.

UJ LAP

pártokon felül álló keresztény-szociális irányú politikai napilap, amely az egész országban elterjedt és mindennap képekkel jelenít meg 6 oldal tartalommal, amelyben minden hirt hoz röviden, tömörséges szószaporítás nélkül.

UJ LAP a keresztény magyar népek és társadalomnak minden erkölcsi és gazdasági érdekét felkarolja és védi anélkül, hogy a jogos tekintélyt megsértene. A politikája hazafias és magyar, anélkül, hogy tulhagos, de üres szavakkal dolgozna.

UJ LAP független lap, amely semmiféle érdekcsoportnak szekerét nem tolja. Az erkölcssteleniség és visszaélést ostromozza, de nem ígért osztálygyűlöletre. A szociális és gazdasági bajokat a keresztény világ-nézet elvei szerint akarja megoldani.

UJ LAP minden előfizetőjének és olvasójának minden ügyben teljesen díjtalanul ad tanácsot, felvilágosítást és utbagazítást és minden nap az üzletekben és a Fejérmegyei Napló árusítóinál 4 fillért kapható.